

XXVII

— A fost o vreme când toate acestea nu mă priveau. Atunci, aş fi zis că numai un nebun îşi poate umple somnul cu monştri. Inchiziţia a sfâşiat, însă, în mine ce era minciună plăcută... Nu ştiu dacă ai auzit că am chemat odată profesori şi studenţi să asiste la o demonstraţie pe care am făcut-o în turnul înclinat din Pisa. M-am suit în vârf şi am dat drumul mai multor obiecte de dimensiuni diferite. Vroiam să le arăt cum e cu viteza de cădere. Pe atunci, eram gata să mă înfrunt cu oricine. Acum sunt bătrân şi putred de amintiri...

— Dar tu iubeai ceea ce începe, Galilei.

— Şi acum cred că într-un început e multă frumuseţe. Dar am ajuns să nu mă mai consider scopul timpului. Ştiu foarte bine că aceste râuri vor curge la fel, sau poate mai frumos, şi după moartea mea ; vor veni alte veri care vor coace alte fructe, numai că mâna mea nu va mai fi să le culeagă.

— Le vor culege alţii.

— Îi invidiez de pe acum.

— Și alții te-au invidiat pe tine. E o lege a vieții.

— Înțeleg. Dar aceasta nu reduce cu nimic tristețea mea la gândul că, într-o zi, nu vom mai umbla ca acum. Mă uit la aceste coline aurii, cu o lumină rămasă parcă din tinerețea mea, în zare se văd acoperișuri roșii și ziduri secetoase de biserică, privește... în cele mai multe din aceste locuri am fost, am amintiri, am murit parțial în ele, fără să știu... Unii ar vrea să ne convingă de faptul că singura rațiune a acestei lumi ar fi să ne recunoaștem păcatul, dar păcatul meu tocmai acesta e, că nu mi-e rușine să mă simt păcătos. Fără pământ, cerul nu mai prețuiește nimic. Sunt convins de asta, așa cum eram încredințat, în somn, că având puțină apă voi avea totul... Era o arșiță cumplită care usca iarba și o înroșea, făcea ca frunzele arborilor să capete gust de cenușă, iar animalele să înnebunească de sete. Izvoarele secau în pământ, pământul crăpa, pe cer nu era nici un nor și nici o speranță de ploaie, aerul dogorea și, din loc în loc, de prea multă uscăciune, izbucneau incendii care pustiau ceea ce mai rămăsese. Mi-am dat seama după îmbrăcămintea unor oameni care, ceva mai departe de locul unde mă aflam eu, invocau mila

zeilor, că erau romani. Înainte de a ajunge la ei, am găsit un ochi de apă rămas prin miracol și m-am aplecat cu buzele arse să-mi potolesc setea. Și atunci m-am îngrozit. Nu arătam ca un om. Eram un dulău și încă un dulău roșcat și mi-am adus aminte că romanii sacrificau câte un câine roșcat pentru a alunga demonii secetei. Dintr-odată, mai mult decât setea m-a chinuit teama că voi fi văzut, hăituit, prins și sacrificat. Am început să ocolesc așezările oamenilor, ducându-mă prin bălării uscate sau în pădure. Până când n-am mai putut răbda de sete și atunci am ieșit să caut apă. Niște trecători m-au zărit, au fugit după mine, aruncând cu pietre să mă lovească și să mă doboare, dar, din fericire, exista acolo, în apropiere, un mărăciniș în care m-am ascuns. L-am auzit totuși pe unul dintre cei care fugiseră după mine zicând celorlalți: „Până la urmă nu scapă dulăul ăsta. Destinul lui e focul. N-ați văzut ce roșcat era?”.

— Ești mai complicat decât credeam, Galilei.

— Eu mă străduiesc să simplific. Uneori, aș vrea să golesc zilele și orele de orice evenimente, să devin un obiect.

— Sunt, într-adevăr, momente când în vorbele tale simt o renunțare.

— Din păcate, nu prea reușesc.

— Ți-ai format o morală care justifică tot ce se întâmplă imediat.

— În timp ce Ecleziastul spune că această lume e o vale a plângerii, eu nu-mi doresc decât să rătăcesc prin ea și găsesc, vara mai ales, destule motive să-i plâng pe cei plecați în paradis.

— Afirmi lucruri periculoase.

— Cu atât mai bine. Totul e să compari.

— Ce anume?

— Îndrăznelile mele și spaimile mele. Dar tu, tu ai fi în stare să înfrunți rugul?

— Nu știu, Galilei. Însă nu ne place să vedem în alții ceea ce vrem să combatem în noi.

XXVIII

— Am vorbit despre Nero și m-am visat Nero.

— Ai și ucis, Galilei?

— Le țineam un discurs romanilor, înainte de a da foc Romei. Ei mă ascultau împietriți. „Mă uit cu scârbă la voi ca la niște șobolani și mă gândesc cum veți arde peste câteva ceasuri, după ce voi incendia Roma. Nu încercați să scăpați. Am pus străji la marginea cetății și cine va încerca să iasă va fi jupuit de viu. Vreau să vă văd pe toți ca pe niște miei puși la frigare. Meritați asta. Și în zadar încercați să vă gudurați la picioarele mele. Vă cunosc. N-aveți curajul nici măcar să vă uitați în ochii mei de teamă să nu vă citesc gândurile. Dacă ați fi încercat să mă ucideți, v-aș fi prins și v-aș fi condamnat la moarte, dar, cel puțin, v-aș fi respectat. Și, cu o clipă înainte de a vă arunca fiarelor sau chiar în clipa când ați fi fost sfâșiati în arenă și sângele vostru ar fi udat nisipul, v-aș fi iertat. Așa, veți muri disprețuiți. Nu meritați decât

dispreț. De aceea, după ce Roma va arde până la temelii, voi porunci să fie adunată cenușa și aruncată în Tibru, ca un lucru rușinos. Nici măcar cenușa nu merită să rămână după voi". Pe urmă, am decapitat statuile câtorva zei, așezând pe ele chipul meu, și am omorât niște senatori, din plictiseală, zicând: „Cel mai puternic ucide. Și, pentru că este cel mai puternic, nu spune: am ucis, ci: am învins“.

— Inchiziția gândește la fel.

— Dimineața am rămas multă vreme cu ochii în tavan, întrebându-mă: ce mă așteaptă în noaptea următoare?

— Poate că ți-ai pierdut cu totul credința în oameni, Galilei.

— În unii oameni, da. Am băut până la fund paharul. Chiar dacă-mi vei spune din nou că am fost prudent cu viața mea...

— Știai, Galilei, că Ignățiu de Loyola a râvnit întâi gloria militară? A fost rănit la picior de o schijă de tun. Și, în loc să fie cavaler castilian, a devenit cavaler al lui Christos. Era unica armată în care se putea înrola chiar și schiop.

— Și ce demonstrează asta?

— Că pentru unii, realmente, pământul nu se învârtește.